

Научна област: 7. Здравеопазване и спорт

Професионално направление: 7.6. Спорт

Докторска програма: Теория и методология на спортната наука

Национална спортна академия „Васил Левски“, катедра „Футбол и тенис“

Дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен

„Доктор“ на тема:

**„Програма за усъвършенстване на атакуващите удари при
висококвалифицирани състезатели по бадминтон“**

Автор на дисертационния труд: **РУМЯНА КИРИЛОВА ИВАНОВА**

РЕЦЕНЗИЯ

от проф. Галина Петрова Дякова, доктор

**1. Данни за докторантурата, дисертацията, автореферата и
публикациите**

Румяна Кирилова Иванова е зачислена за докторант редовна форма на обучение към катедра „Футбол и тенис“ със заповед ЗП-2027/370 от 13.10. 2016 г. Ректорът на НСА “Васил Левски“ със заповед 1852/25.10.2017 г. променя темата на дисертационния труд и научния ръководител на Румяна Иванова и със заповед 1721/07.11.2018г. нарежда да бъде променена формата на обучение на докторанта, като от редовна форма на обучение преминава в докторантура на самостоятелна подготовка. Новата тема е: „Програма за усъвършенстване на атакуващите удари при висококвалифицирани състезатели в бадминтона“. За нов научен ръководител е утвърдена доц. Галина Очева, доктор.

Румяна Иванова е отчислена с право на защита със заповед ЗП-1578/25.10.2019. Със заповед 1409/02.11.2021 е подсилен еднократно научния колегиум на катедра “Футбол и тенис“ и на 17.11.2021 е проведено вътрешно-катедреното обсъждане, на което единодушно се взема решение за допускане на дисертационния труд за публична защита,

избрано е научно жури, дата, час и място на провеждане на процедурата за придобиване на ОНС „Доктор“.

При обучението на докторанта и при реализирането на дисертацията са спазени всички законови изисквания. Проведена е процедура, за присъждане на образователна и научна степен „Доктор“ на Румяна Иванова, която е в съответствие с Наредбата за придобиване на образователната и научна степен „Доктор“ в НСА „Васил Левски“. Няма нарушения или несъответствия с изискванията според нормативните документи. Няма данни за плагиатство.

Темата на дисертационния труд е актуална и дисертабилна. Свързана е с прилагането на програма за подобряване на технико-тактическата подготвеност и в частност – усъвършенстване на атакуващия стил на игра за повишаване игровата ефективност на българските състезателки по бадминтон в дисциплината „Единично – жени“.

Авторът на дисертацията е асистент към катедра „Футбол и тенис, сектор „Бадминтон“ в НСА „Васил Левски“ и треньор на отбора по бадминтон на БК „Анета Янева – НСА“. Тя е бакалавър със специалности: „Треньор по бадминтон“ и „Учител по физическо възпитание и спорт“. Магистър е по магистърска програма „Младежка идентичност и спорт“. Двете степени придобива в НСА „Васил Левски. Професионалното ѝ развитие е свързано с бадминтона и в годините включва различни позиции, включително на професионален състезател в Германия и Италия; треньор в Италия; помощник-треньор на националния отбор на глухите в България за мъже, жени, юноши и девойки и треньор на националния отбор по парабадминтон.

Основните ѝ дейности и отговорности включват организация, планиране и преподаване на семинарни и практически упражнения по бадминтон на студенти от първи до четвърти курс в НСА „Васил Левски“,

както и с управление, планиране, контролиране и провеждане на тренировъчния процес по бадминтон в БК „Анета Янева“.

Румяна Иванова демонстрира задълбочени познания, свързани с теорията и практиката на спорта Бадминтон и по разработвания в дисертационния труд проблем.

Представената от Автора дисертация отговаря на всички изисквания на Наредбата за придобиване на образователната и научна степен „Доктор“ в НСА „Васил Левски“. Структурирана е правилно и в нея са включени увод; три ясно оформени глави; изводи и препоръки; приноси; литература и приложения.

Общият обем е от 193 стандартни машинописни страници. Онагледен е с 38 фигури и 30 таблици и съдържа 12 приложения. Библиографията включва 172 литературни източника, от които 88 на кирилица и 84 на латиница. Включени са и 2 интернет източници. Впечатление прави отличното онагледяване с таблици и графики на материала и цялостното представяне на дисертационния труд.

В глава Първа „Теоретична постановка и обосновка на проблема за усъвършенстване на атакуващите удари при висококвалифицирани състезатели по бадминтон, Румяна Иванова е направила задълбочено теоретично проучване, в което проличава нейната професионална подготвеност и осведоменост.

На базата на систематизирана информация компетентно и аргументирано представя същностната характеристика на спорта бадминтон; тенденциите в развитието на този спорт; развитието на световния бадминтон; характеристиката на съвременните стилове на игра в световен мащаб; атакуващ стил на игра в съвременния бадминтон; атакуващите удари като основа за формиране и физическата подготовка като фактор за изграждане на атакуващ стил на игра; контрол и оценка на технико-тактическата подготовка в бадминтона. Използван е научен стил

на изложение, който доказва умението на кандидата за аналитичност и владееене на специализираната терминология. Формулираната хипотеза в края на първа глава създава точна представа за същността на научното изследване.

Във втора глава е поместена методологията на научното изследване.

Целта е ясно дефинирана и за нейното решаване са формулирани 6 задачи, насочващи изследователската работа в логическа последователност. Предметът и обектът са определени коректно. Контингентът на изследването включва пет елитни български състезателки, трениращи в БК “Анета Янева-НСА” – 4 жени и 1 девойка във възрастова група под 19 год., класирали се сред първите осем в Държавно-лични първенства и първите три отбора в Държавно-отборни първенства през 2017, 2018 и 2019 год. В експерименталната група са включени 10 чуждестранни състезателки, попадащи в топ 10 от Световната ранг-листа за 2018 и 2019, чиято игрова ефективност е обстойно проучена.

Приложените методи са правилно подбрани, което е предпоставка за изчерпателно изследване на поставения научен проблем и постигане на неговата цел. Подбраната тестова батерия включва четиринадесет научно обосновани, целесъобразни и с висока информативност теста, от които 7 се отнасят за физическата подготвеност и 7 за биохимичните показатели и прецизността на техниката.

Третата основна глава на дисертационния труд „Анализ на резултатите“ се състои от седем подглави и е с обем от 90 страници.

Направен е задълбочен анализ на разработената и експериментално апробирана оригинална по структура и съдържание програма през подготвителния, състезателния и през преходния период, което представлява цялостна система за едногодишна спортна подготовка за

усъвършенстване на атакуващите удари при висококвалифицирани състезателки по бадминтон в дисциплината „Единично – жени.“ Авторът демонстрира научен потенциал при анализирането на вариативността на резултатите от тестовата батерия и зависимостите между изследваните показатели в началото на експеримента; при анализиране на стила на игра; на изходящите резултати по тестови батерии А и В; зависимостите между изследваните показатели по тестови батерии в края на експеримента. Разкрити са големи зависимости, важни за спортната практика.

Анализът на структурата на играта в дисциплината „Единично – жени“ разкрива водещите стилове на игра на българските и чуждестранните елитни състезателки, което представлява база за оптимизиране на тренировъчните въздействия и подобрява ефективността на състезателната игра. Установено е, че висококвалифицираните състезателки от световният женски елит в тази дисциплина реализират приложно ефективни технико-тактически модели с подчертано атакуващи удари и атакуващ стил на игра.

Направен е сравнителен анализ на стила на игра, игровите показатели по критерии – „преимуществено изпълнение“, „сигурност“ и „резултатност“.

Считам, че трета глава на дисертацията е разработена оригинално и с необходимата компетентност и коректност, което е израз на задълбочен професионален подход.

Формулираните девет извода и пет препоръки за практиката отразяват успешното решаване на поставените задачи, постигане целта на научното изследване и безспорно доказват достоверността на научна хипотеза.

Авторефератът отговаря на изискванията, като адекватно отразява съдържанието на дисертационния труд.

Представени са 2 научни публикации с научни приноси, свързани с темата на дисертационния труд, които отговарят на количествените изисквания от

Наредбата за придобиване на образователната и научна степен „Доктор“ в Национална Спортна Академия „Васил Левски“ и на минималните национални изисквания по чл. 26, ал. 2 и 3 и чл. 26, ал. 5 на ЗРАСРБ и чл. 24 на Правилника за прилагане на ЗРАСРБ.

2. Научни приноси

Представеният за рецензиране дисертационен труд има научни и научно-приложни приноси в областта на спортната подготовка. Безспорно най-значимите са:

- Разработена е оригинална по структура и съдържание Програма, която представлява цялостна система за едногодишна спортна подготовка на висококвалифицирани състезателки по бадминтон в дисциплината „Единично – жени“.
- Програмата – цялостна система за едногодишна спортна подготовка на висококвалифицирани състезателки по бадминтон в дисциплината „Единично – жени“ е апробирана.
- Детайлно са изяснени фактори, обуславящи успеха и реализацията на Програмата.
- Определена е степента на взаимозависимост между тези фактори и значението им за постигане на висок и стабилен спортен резултат, с което се доказва ефективността на Програмата като готов модел за работа с висока практическа реализация.

3. Заключение

Румяна Кирилова Иванова притежава задълбочени теоретични знания по специалността и по разработвания проблем. Тя убедително демонстрира своите способности за провеждане на самостоятелни научни изследвания. Дисертационният труд съдържа оригинални научни и научно-приложни приноси за теорията и практиката на спортната наука и е с голяма практическа значимост за спорта Бадминтон в дисциплината „Единично – жени“ като резултат от изследванията на Автора.

Дисертационният труд на тема: „Програма за усъвършенстване на атакуващите удари при висококвалифицирани състезатели по бадминтон” напълно отговаря на изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България, Правилника за неговото приложение и Наредбата за придобиване на образователната и научна степен „Доктор“ в НСА „Васил Левски“.

Това ми дава основание убедено и категорично да предложа на уважаемото научно жури да присъди образователната и научна степен „Доктор”, в област на висше образование: 7. Здравеопазване и спорт, Професионално направление 7.6. Спорт, Докторска програма „Теория и методология на спортната наука“ на Румяна Кирилова Иванова.

Стара Загора, 13.01.2022 г.

Изготвила рецензията:

Проф. д-р Галина Дякова

Scientific area: 7. Health protection and sport

Professional direction: 7.6. Sport

Doctoral programme: Theory and methodology of Sport science

National Sport Academy „Vassil Levski“,

Department „Football and Tennis”

Dissertation paper for gaining the ESD „Doctor” on the thesis:

**“Programme for improving Offensive Shots at Highly Qualified
Badminton Players”**

Author of the dissertation paper: **RUMIANA KIRILOVA IVANOVA**

REVIEW

By Prof. Galina Petrova Dyakova, PhD

1.Data of the doctoral study, dissertation, author’s summary and publications

Rumiana Kirilova Ivanova was filed as a doctoral student, regular form of education, with the Department „Football and Tennis“, by Order ZP-2027/370 dated 13.10. 2016. The Rector of the NSA “Vassil Levski“, by Order 1852/25.10.2017, changed the theme of the Dissertation paper and Scientific adviser of Rumiana Ivanova, and by Order 1721/07.11.2018, he ordered changing of the form of education of the doctoral student, transferring it from regular form of education to private doctoral studies. The new theme is: „Perfection of attacking hits programme with highly qualified Badminton contestants. Ass. Prof. Galina Ocheva, PhD has been appointed as the new scientific adviser.

Rumiana Ivanova has been struck off the list, with the right of defence, by Order ZP-1578/25.10.2019. By Order 1409/02.11.2021, the scientific board of Department “Football and Tennis” was strengthened only once and on 17.11.2021, an inter-department discussion was held, taking unanimously the decision for allowing the Dissertation paper for public defence, scientific jury,

date, time and place were chosen of holding the procedure for acquiring the Educational scientific degree „Doctor“.

The procedure for awarding of educational and scientific degree „DOCTOR” of Rumiana Kirilova Ivanova fully conforms to the Ordinance For Acquisition Of Educational And Scientific Degree Doctor (PhD) in the NSA "Vassil Levski". There are no breaches or discrepancies established with the requirements, according to the normative documents. No plagiarism has been established.

The theme of the Dissertation paper is topical and dissertational. It is connected with the application of a programme for improvement of technique-tactical preparation, and in particular – perfection of the attacking style of game, for increasing the playing effectiveness of the Bulgarian contestants on Badminton, in the discipline „Individuals – women“.

The author of the dissertation has been employed as an Assistant with the Department „Football and Tennis”, sector „Badminton“ in the NSA „Vassil Levski“ and trainer of the team on Badminton of BC “Aneta Yaneva – NSA“. She has got Bachelor’s degree of specialties: „Trainer on Badminton“, and „Physical culture and sports teacher“. Master on Master’s programme „Youth identity and sport“. Both degrees have been acquired by her at the NSA „Vassil Levski”. Her professional development is connected with Badminton and in the years it includes various positions, including the professional contestant in Germany and Italy; trainer in Italy; assistant-trainer of the national team of the deaf in Bulgaria for men, women, teenagers and girls and a trainer of the national team on Badminton.

Her main activities and responsibilities include organization, planning and teaching of seminar and practical exercises on Badminton of first till fourth year students at the NSA „Vassil Levski“, as well as management, planning, controlling and conducting of the training process on Badminton, at BC „Aneta Yaneva“.

Rumiana Ivanova has demonstrated a profound knowledge, connected with theory and practice of Badminton sport, and with the problem developed in the Dissertation paper.

The dissertation presented by the Author fully conforms to the Ordinance For Acquisition of Educational And Scientific Degree Doctor (PhD) in the NSA "Vassil Levski". It is structured correctly and includes an introduction; three clearly shaped heads; conclusions and recommendations; contributions; literature and enclosures.

The total volume of the dissertation paper is 193 standard printed pages. References include 172 Literature sources, of them 88 in Cyrillic and 84 in Latin. It has been illustrated by 30 Tables, 38 Figures and 12 Enclosures. Two internet sources are also included. What makes impression is the excellent illustration by Tables and Graphs of the work and the entire presentation of the Dissertation paper.

In the first Chapter „Theoretical treatment and validity of the problem for perfection of the attacking hits with highly qualifies contestants on Badminton”, Rumiana Ivanova has made a profound theoretical survey, revealing her professional preparation and knowledge.

Basing a systematized information, she has made a competent and well-grounded presentation of the essence characteristics of Badminton sport; tendencies in the development of this sport; development of world Badminton; characteristics of contemporary styles of playing in world scape; attacking style of playing in the contemporary Badminton; attacking hits as a base of forming of physical preparation as a factor of building of attacking style of playing; control and assessment of technical-tactical preparation in Badminton. Scientific style of presentation has been used, proving the skill of the candidate to analyze, and specialized terminology command. The formulated hypothesis in the end of the first Chapter, creates an exact notion of the essence of the scientific survey.

In the second Chapter, the methodology of the scientific survey is located.

The aim has been clearly defined and for its settlement are formulated 6 tasks, directing the survey work to a logic succession. The subject and object have been correctly defined. The contingent of the survey includes five elite Bulgarian female contestants, training at BC “Aneta Yaneva - NSA” – 4 women and 1 girl in the age group under 19 years, ranked among the first eight in country-private championships, and first three teams in country-team championships in 2017, 2018 and 2019. In the experimental group are included 10 foreign contestants, fallen among the top 10 of the World rank-list for 2018 and 2019, whose playing effectiveness has been thoroughly examined.

The methods applied have been correctly selected, which is a precondition for a comprehensive study of the treated scientific problem, and achievement of its aim. The selected test battery includes fourteen scientifically grounded, expedient, and highly informational tests, 7 of which referred to the physical preparation and 7 for the biochemical indices and precision of the technique.

The third main Chapter of the Dissertation paper „Analysis of the results“, consists of seven sub-chapters and of 90 pages volume.

A profound analysis has been made of the developed and experimentally approbated, original per structure and content programme, during the preparatory, competitive and transition period, representing an entire system of one - year sport preparation for perfection of attacking hits with highly qualified Badminton female contestants, in the discipline „Individuals – women.“

The author demonstrates scientific potential when analyzing the variability of the results from the Test battery and the dependencies between the studied indices at the beginning of the experiment; with analyzing of the playing style; of the initial results on Test batteries A and B; dependencies between the studied indices on Test batteries at the end of the experiment. Big dependencies have been revealed, important for the sport practice.

The analysis of the structure of the game in the discipline „Individuals – women“, has revealed the leading styles of playing of the Bulgarian and foreign elite contestants, representing a base for optimizing the training influences and perfection of the effectiveness of competitive game. It has been established that highly qualified contestants from the world female elite in this discipline realize applied effective technical-tactical models with underlined attacking hits and attacking style of playing. Comparative analysis of the style of playing, game indices on criteria – „predominant performance“, „confidence“ and „effectiveness“ has been made.

I deem that the third Chapter of the Dissertation paper has been developed in an original manner, and is with the necessary competency and correctness, which is a sign of a profound professional approach.

The formulated nine conclusions and five recommendations for the practice reflect the successful settlement of the set tasks, achievement of the aim of the scientific survey and prove the reliability of a scientific hypothesis.

From language point of view, the scientific development is very good.

Author's summary is in conformity to the requirements, reflecting adequately the content of the Dissertation paper.

Author has presented 2 publications, related to the theme of the Dissertation paper, with a scientific contribution and conform to the quantitative requirements from the Ordinance For Acquisition of Educational And Scientific Degree Doctor (PhD) in the NSA "Vassil Levski" and the minimum national requirements, on Art. 26 par. 2 and 3 of the Law for development of the academic staff in the Republic of Bulgaria, and Art. 24 of the Regulation for applying of this law.

2. Contribution of the Dissertation paper

The dissertation presented for review has scientific and scientific-applied contributions in the field of sports training in Badminton. The most significant achievements are the following:

- Developed is an original per structure and content Programme, which represents an entire system for one-year sport preparation of highly-qualified Badminton female contestants in the discipline „Individuals – women“.
- The Programme – entire system for one-year sport preparation of highly-qualified Badminton female contestants in the discipline „Individuals – women“, has been approbated.
- Factors determining the success and realization of the Programme have been clarified in details.
- Defined is the level of interdependence between these factors and their significance for achievement of high and stable sport result, by which the effectiveness of the Programme, as a ready model for work with high practical realization, is proved.

3. Conclusion

Rumiana Kirilova Ivanova possesses earnest theoretical knowledge on the specialty and problem development. She demonstrates abilities for carrying out of independent scientific studies.

The dissertation paper “Programme for improving Offensive Shots at Highly Qualified Badminton Players” contains original scientific contributions to the theory and practice of the sport science and is a great practical application for the highly - qualified Badminton female contestants in the discipline „Individuals – women“, that are a result of the investigations of the dissertation writer. It fully corresponds to the requirements of the Law for development of the academic staff in the Republic of Bulgaria and the Ordinance For

Acquisition of Educational And Scientific Degree Doctor (PhD) in the NSA "Vassil Levski".

All this gives me a ground with conviction and explicitly to offer the esteemed scientific jury to award the educational and scientific degree „Doctor”, in the field of higher education: 7. Health-protection and sport, Professional direction 7.6. Sport, Doctor’s programme „Theory and methodology of sport science to Rumiana Kirilova Ivanova.

Stara Zagora, 13.01.2022

Review prepared by:

Prof. Galina Dyakova, PhD